

מינייה וביה

סיכום מהלך התורה

עיונים הערות שאלות וקשרים
מינייה וביה
במהלך התורה

לטיול
בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקושי מוהר"ן

וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הוד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.ג.צ.ב.ה.

סיכום התורה של אחרי שלב:

א] החלק הראשון של התורה עוסק בכוח המשיכה וכוח המכריח שמתנגד לכוח המשיכה בארץ הגשמית

1. בתחילה רבינו עוסק במה שנראה בחוש לעינינו, שכל הדברים הם על הארץ. עוד קודם שיוסבר השורש של אותה מציאות, רבינו מתאר את המציאות כפי שהיא וכפי שהיא נראית לעין (ולכן אין צורך להביא לכך שום ראיה מפסוק או מאמר חז"ל למציאות זו).

2. אחר כך רבינו מסביר שיש כוח שיכול להרחיק את כל הדברים מהארץ ומכנה אותו בשם 'כוח המכריח'. רבינו מדגיש שלכוח המכריח יכולות להיות עוצמות שונות, כפי שגם זה נראה לכל אחד בחוש. בנוסף רבינו מציין שכוח המכריח הוא כוח זמני שסופו להיפסק או אז תחזור המציאות הראשונית שכל הדברים יחזרו לארץ.

3. עתה רבינו מסביר מדוע כל הדברים יחזרו לארץ ולא יישארו למעלה כאשר מרחיקים אותם. וזה מחמת כוח המשיכה שיש בארץ שמושכת הכול לעצמה. כוח זה הוא מה שנותן אפשרות להתקיים על הארץ, ולולא זה כולם היו נופלים על ידי כוח המכריח מהארץ, מחמת שהיא כדורית.

4. רבינו מוסיף, שהתוצאה שנוצרת מכוח המושך היא, שכאשר החפץ נזרק למעלה, אחרי שמפסיק הכוח שזרקו למעלה, הוא חוזר לארץ. וככל שהוא מתקרב לארץ הוא מאיץ את מהירותו.

ב] החלק השני של התורה עוסק בכוח המושך הרוחני של הצדיק

1. הצדיק הוא בחינת העפר והארץ שיש לה כוח המושך, והכול עומדים עליו ויש לו כוח להמשיך הכול אליו. והראיה לזה הוא מהפסוק 'וצדיק יסוד עולם'.

2. הצדיק שיש לו כוח המושך הוא יחיד וכל הצדיקים האחרים הם ענפים ממנו (כמו העפר שהיא כוח יחיד מבחינת כוח המשיכה). בתוך הצדיקים יש כאלו שהם ענפים ישירים ויש כאלו שהם ענפים מהענפים.

3. הטעם שהצדיק יש לו כוח המושך זה בגלל שהוא שפל כעפר, והראיה לכך שהצדיק משים עצמו כעפר הוא מהפסוק 'ואנוכי עפר ואפר'.

4. הסיבה שלא כולם נמשכים וקרובים עדיין לצדיק הזה היחיד, הוא מחמת שיש כוח המכריח, כמו הכוח הגשמי עליו דובר לעיל. כוח זה מופעל כנגד ההתקרבות לצדיק על ידי אנשים שבדיבורם או במעשיהם מרחיקים מהצדיק.

5. כמו בעפר גם אצל הצדיק כוח המכריח יש לו עוצמות שונות, ותמיד כוח זה אמור להיפסק וכשיפסק יחזור מאליו להתקרב לצדיק.

6. כמו בעפר, כאשר נפסק הכוח המכריח ומתחיל לחזור בחזרה אל הארץ - הצדיק, ככל שמתקרב לצדיק, כך גוברת המהירות,

שבאה לידי ביטוי בהתגברות החשק לבוא אל הצדיק.

7. רבינו מוסיף שתי נקודות אצל הצדיק שלא הזכיר לגבי העפר הגשמי: 'א' שכל אחד מבקש להיות כעפר ויכול להיות כעפר כמו שמבקשים בתפילה 'ונפשי כעפר לכל תהיה, שעל ידי זה יש לאדם כוח המושך. 'ב' עניין הצדקה לצדיק שהוא כמו עפר וכאשר זורעים עליו הוא מתברך מיד ומצמיח כפל כפליים. רבינו מביא לזה ראיה מהפסוק 'זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד' שהזריעה היא קצת והברכה היא ללא גבול כמו חסד. אבל רבינו לא הסביר מה הקשר בין עניין הצדקה והצמיחה לכוח המושך וכוח המכריח.

8. כנגד הצדקה הטובה, רבינו מוסיף שיש צדקה לעניים שאינם הגונים שאז הצדקה אינה מצמחת כלל ואינה עושה פירות.

ג] החלק השלישי של התורה עוסק בעניין כוח המושך בבחינה חדשה של כוח המושך שהוא המשכן

1. כמו העפר שהוא כוח המושך בגשמיות, וכמו הצדיק שהוא כוח המושך ברוחניות, יש את המשכן שהוא כוח המושך רוחני שמושך אלוקות למקום עליו הוא עומד.

2. רבינו מביא ב' ראיות: ראיה א': בתחילה רבינו מביא ראיה מהפסוק 'משכני אחרין נרוצה' שנאמר לעניין המשכן. מהפסוק הזה אנו רואים שהמשכן יש לו כוח משיכה. ראיה ב': מהמדרש שאומר שעל ידי המשכן השכינה שרתה בישראל, כי המשכן הוא כמו משכון שמבטיח את השראת השכינה למרות החטאים של ישראל. ואם כן נמצא משתי הראיות יחדיו שעל ידי כוח המושך של

המשכן השכינה שרתה בישראל בבחינת משכון.

3. מהראיה הראשונה רבינו מסיף להקביל בין החלקים השונים של כוח המושך, כמו שראינו בעפר ובצדיק, שכוח המושך צובר תאוצה ככל שהדבר מתקרב יותר למקום שמושך, כך גם המשכן הוא בבחינת משכני אחרין נרוצה, שהוא בתחילה רק מושך ואז זה ממשיך בבחינת 'ריצה' ומהירות שהולכת ומתגברת.

4. בשלב זה רבינו מחבר וקושר בין הצדיק עליו דיבר בתחילה למשכן. כי הקמת המשכן לא התאפשרה על ידי אף צדיק אלא רק על ידי הצדיק שהוא עצמו בבחינת כוח המושך, דהיינו שהוא עניו, שרק הוא יכול לבנות ולהקים את המשכן, כי הוא עצמו גם בבחינת כוח המושך, שבכוחו להמשיך אלוקות. רבינו מביא ראיה לכך מהפסוק 'ויקם משה את המשכן' שם מבואר שרק משה הצליח להקים את המשכן.

ד] החלק הרביעי עוסק בקשר בין הקמת המשכן והמשכת האלוקות, לצדיק שהוא בחינת עפר על ידי ענוותו ושפלותו

1. החשק והמשיכה של ה' לשרות בישראל, הוא מחמת שפלותם וענוותם בבחינת עפר, שאז הם בחינת כוח המושך.

2. יש לכך ב' ראיות: ראיה א' מהפסוק לא מרובכם חשק ה' בכם כי אתם המעט'. שעל זה חז"ל דרשו שרק בגלל שעם ישראל ממעיטים את עצמם ומשפילים את עצמם גם מול כל הטובות שה' משפיע להם, לכן ה' חושק בהם. דהיינו שזה מה שעושה אותם למשכן ראוי. ראיה ב' מהפסוק 'אשכון את דכא', הנדכא הוא שפל

ועל ידי זה יש לו כוח המושך להמשיך אלוקות.

3. על ידי זה רבינו קשר את השפלות של הצדיק שהוזכרה בתחילת התורה, שהיא הגורמת לכוח המושך שבו, כי אז הוא כמו עפר. לכך שהצדיק הוא כמו המשכן שממשיך אלוקות ועל ידי זה דווקא לו יש כוח להמשיך אלוקות.

ה] החלק החמישי הרחבה בעניין הכבוד של המשכן ושל כל העולם שהוא מחובר עם השפלות והענווה של הצדיק שבונה את המשכן. וכן בכוח הקמת המשכן להמשיך כבוד מהשפלות של הצדיק לכל ראשי העולם

1. יש במשכן כבוד מיוחד. ויש לכך ב' ראיות מב' פסוקים: ראיה א': מהפסוק הנאמר אצל המשכן 'ונקדש בכבודי'. ראיה ב': מהפסוק שכתוב גם לגבי המשכן 'וכבוד ה' מלא את המשכן'.

2. כל הכבוד של כל בן אדם בעולם מהקטן ועד הכי גדול, כולם מקבלים מהצדיק שהוא בחינת עפר, וכן בחינת משכן. כי מהצדיק הזה נמשך הכול (כולל הכבוד). כי הכבוד נמצא בתוך הענווה, והראיה לכך מדברי חז"ל: כל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו. וחז"ל שם מזכירים את הפסוק שהוזכר לעיל 'אשכון את דכא'. ונמצא שם להיפך, שגם במקום הענווה נמצא הגדלות.

3. לכן מבואר שהכבוד של כל ראשי העם גם מתקבל מהצדיק הזה, הן כשמקבלים את הראשות וההתנשאות בפעם הראשונה והן כאשר מתחדש הכבוד והראשיות שלהם במינוי חדש.

4. חלוקת הכבוד וקבלתו אצל כל אחד מראשי העם, הן בפעם

הראשונה והן בעת התחדשות הכבוד, נעשית בהקמת המשכן על ידי הצדיק שאז נמשך כבוד ה' ועל ידי זה כל אחד מקבל את הכבוד.

ו] ביאור הפסוק ויהי ביום השמיני ועניין ר"ח ניסן

1. יום השמיני למילואים משה רבינו הקים את המשכן ואז הוא קרא לאהרן ולבניו ולזקני ישראל.

2. הצדיק צריך לקרוא לראשי העם, והוא עושה את הקריאה על ידי הקמת המשכן, שעל ידי זה הם באים אליו לקבל את הכבוד מהמשכן.

3. המשכן שממנו נמשך הכבוד לכולם, הוקם בראש חודש ניסן בדווקא, כי יום זה הוא ראש השנה למלכים. ראש חודש הוא התחדשות ההתמנות והראשיות של כל הראשים ואז הוא ראש השנה למכלים שכולם מקבלים מלכות וכבוד.

ענפי התורה (לפי סדר המאמר)

נקודות להתבוננות ולהרחבת העיין וההתעמקות בתורה ע'
כל אחד כפי שידו משגת

כל קטע בלול מקשרים ביאורים שאלות ודרכים אותם יכול לקחת
כל אחד לעצמו ולבאר את התורה כפי רוחב דעתו ועומק בינתו

ענף א] שהכל גדל מן הארץ - רבינו מביא ראיה מכוח הגדילה של הארץ, אותו כוח של הארץ שהיא מצמיחה צמחים, משם הוא מביא ראיה לכך שהכול נמצא על הארץ, שזה כפי שמבואר אחר כך בהמשך התורה כוח המושך שיש בארץ, שהיא מושכת לעצמה הכול.

ולכאורה הכוח של הצמיחה, אינו ראיה לכוח המשיכה ואף סותר אותו, שהרי הכוח של הארץ להוציא ולהצמיח גידולים ממנה דומה יותר לכוח המכריח מאשר לכוח המושך ומדוע רבינו מביא את זה כראיה לכוח המושך שיש בארץ?

אבל אם נתבונן על כל מהלך התורה אולי נוכל לראות, שבאמת גם הכוח המכריח בעצמו, זה דבר שיוצא מהארץ, ואם כן נצטרך להתבונן בהמשך התורה עצמה ולראות האם יש איזה הסבר לכך שכוח המושך מוציא מתוכו את כוח המכריח.

ענף ב] **אם זורק אדם דבר למעלה** - לפי תיאור המציאות אותה רבינו מצייר בדוגמא שהוא נותן, יש אדם שרגליו עומדות על הארץ היצוקה, והוא נוטל דבר מהארץ וזורק למעלה.

ולכאורה יש כאן נקודה מעניינת להתבוננות, האדם בעצמו שזורק, עומד על הארץ, דהיינו שכוח המשיכה פועל עליו ומושך אותו לארץ, ובד בבד, כאשר הוא עצמו נמשך לארץ ועומד עליה הוא מרחיק ממנה דברים, וביותר יש כאן דבר פלא שהרי אילולי היה עומד אותו אדם על הארץ, לא היה לו כוח לזרוק דבר כל כך חזק, כי רק היציבות שהארץ מקנה לו היא זו שנותנת לו את הכוח לזרוק ולהרחיק. ואם כן יש להתבונן במה הכוח המושך נותן כוח לכוח המכריח?

ואם כן, לפי ההבנה שכל פרט שרבינו מזכיר אצל הארץ, שהיא כעין משל אל הצדיק, כך אותו הדבר יש אצל הצדיק שהוא הנמשל של הארץ. אם כן צריך להתבונן, שיש מציאות רוחנית שאחד עומד על הארץ, דהיינו שהוא עצמו נמצא אצל הצדיק והצדיק כבר משך אותו אצלו כביכול והוא מקורב לצדיק. ואפילו הוא בעצמו שהוא מקורב לצדיק, הוא האדם שיכול לזרוק ולהכריח ולהרחיק אחרים שנמצאים אצל הצדיק. מה הביאור בעניין זה וכיצד זה יתכן?

ענף ג] **כגון אם זורק אדם דבר למעלה** - בכל מקום שרבינו מביא משל ודוגמא מתוך הרבה משלים ודוגמאות שהיה יכול להביא, כמו במשל שרבינו מביא כאן לכוח המכריח, שבוודאי יש עוד הרבה דוגמאות לכוחות מכריחים שקיימים בעולם הגשמי, ורבינו בוחר דווקא את הדוגמא של האדם שזורק, צריך להתבונן מה מיוחד דווקא בדוגמא זו (כמבואר גם בכלל השלישי).

ואת ההבנה למה דווקא הדוגמא הזו קשורה למה שרבינו רוצה לגלות בתורה זו, ננסה לחפש ולמצוא רק בתוך קשרי תורה ע'. ועל כן נראה באמת שגם בהמשך התורה רבינו לא מדבר על יצר הרע שמרחיק מהצדיק, אלא על בני אדם שמרחיקים מהצדיק.

ובאמת עדיין צריכים להבין מה מיוחד בבני אדם שהם הדוגמא שחוזרת ונשנית כאן בתורה ככוח מכריח, למה עצם כוחות הרע אינם מכונים כאן בשם כוח מכריח אפילו שבוודאי גם הם באמת בכלל הכוח המכריח?

ענף ד] הארץ היא כדורית והיה ראוי ליפול ממנה - מבלי להיכנס לשאלות המציאותיות שיש בעניינים אלו, אפשר להרחיב את העיון בתורה, לפי ההבנה שיש כאן כעין משל ונמשל. כי המשל הוא הארץ, והנמשל הוא הצדיק שהוא כמו הארץ הגשמית, ואם כן יש להבין איזו בחינה יש בצדיק שאפשר לומר עליו שהוא כדורי כמו הארץ. האם אפשר לומר שיש משהו כדורי בצדיק היחיד והמיוחד שהוא העפר?

וכן במה שרבינו ממשיך ואומר שהיה ראוי ליפול מהארץ בגלל הכדוריות שלה. יש להבין גם בנמשל שהוא הצדיק, באיזו בחינה אפשר למצוא אצלו כדוריות כביכול, ולמה הכדוריות הזו אמורה להפיל ולהרחיק אנשים מהצדיק?

ה] כי זה הצדיק הוא רק יחיד בעולם - לפי דברי רבינו אחר כך שיש הרבה צדיקים והם כולם ענפים ממנו, לכאורה יותר מדויק לומר שהוא הצדיק העיקרי, אבל לא הצדיק היחיד, כי אם אכן יש עוד צדיקים הוא כבר לא יחיד, הוא יכול להיות יותר חשוב או יחיד במדרגתו אבל לא יחיד בעצם?

ולכן צריך להתבונן, במה הוא עדיין יחיד למרות שיש באמת עוד צדיקים, היכן בתוך התורה הזאת מבואר הנקודה שבה הוא ממשיך להיות יחיד על אף שיש באמת עוד צדיקים?

[ו] ואנוכי עפר ואפר - כשמתבוננים בהסתכלות רחבה על הפסוק שרבינו מביא, רבינו הביא ראייה בתורה לכך שהמהות של הצדיק כעפר זה ענווה ושפלות, מהפסוק שאברהם אבינו אמר לה' כשבא לבקש רחמים על אנשי סדום - 'ואנוכי עפר ואפר'.

הנקודה הראשונה שיש להתבונן בעניין זה, שכל העניין שם מדבר על כך שה' רצה להודיע לאברהם לפני שהוא הופך את סדום שהיא הארץ שמצמיחה את הפירות הכי טובים למקום שאינו מצמיח כלל. שזה ממש העניין המוזכר כאן בתורה שיש ארץ שמצמיחה כפל כפליים ויש ארץ שאינה עושה פירות כלל.

הנקודה השנייה באותו העניין, שאברהם אבינו מבקש להשאיר את סדום ארץ טובה ולא להפוך אותה בעבו שימצאו צדיקים בתוכה. ואם כן הצדיקים האלו הם הענפים או שהם העפר?

ועוד יש צורך להבין, שהרי המשך הרעיון שמוסבר בדברי רבינו, הוא שהעפר יש בו כוח של צמיחה ושפע, שזורעים עליו ומצמיח מיד, ולכן הצדקה לצדיק היא כעין זריעה. אם כן, מדוע רבינו מביא פסוק כזה לראייה שאברהם אמר על עצמו שהוא אפר, הרי אפר אינו ראוי לזריעה כלל ואדרבה הוא מרקיב את כל מה שזורעים בו ואינו מצמיח כלום?

[ז] אם נותנין צדקה לזה הצדיק - ידוע שאין דבר שרבינו מזכיר בתוך תורה שאין לו קשר למהלך הכללי ולרעיון המרכזי שעליו סובבת כל התורה (וכן מובא בכלל י"ז בח"י כללים). הטעם שעומד ביסוד הכלל הוא

שכל דברי רבינו הם מקשה אחת שכל הפרטים נארגים בה.

ולפי זה, יש להבין בתוך מהלך התורה, מהו הקשר בין עניין הצדקה והברכה והשפע שמקבל נותן הצדקה, וכן הקללה שירמיה קילל, לכל מהלך התורה העוסק בעניין כוח המושך וכוח המכריח?

האם יש איזה קו שעובר בכל העניינים שמוזכרים בתורה, הווי אומר שגם הצדקה בעצמה יש בה את אותו מאבק של כוח המושך וכוח המכריח או שרבינו סתם הזכיר אגב אורחא עוד עניין שאין לו קשר לכלל העניין של כוח המושך וכוח המכריח?

ח] **כוח המכריח** - אחת הנקודות החשובות ביותר להתבוננות היא הנקודה הבאה: אם כל הדברים מגיעים מהארץ, כי הארץ ממשיכה את כל הדברים והכול גדל מהארץ, האם יש אפשרות לומר שגם כוח המכריח בעצמו מקורו מהארץ?

ואם כן ראוי להמשיך ולהתבונן, שלכאורה כוח המושך חלש בעוצמתו מכוח המכריח, שהרי אנו רואים בחוש שבשעה שמתמודדים שתי הכוחות זה מול זה מנצח הכוח המכריח את הכוח המושך ורק כאשר נפסק הכוח המכריח חוזר הכוח המושך להוביל ולמשוך את החפץ שהורחק ממנו, ואם כן יש להתבונן, האם שייך שכוח יותר עוצמתי יצא ככוח נפרד מכוח שיותר חלש ממנו, דהיינו שהחלש מוליד חזק?

וכן יש לעיין ולשאול, מה באמת קובע וגורם שכוח המושך נקרא כוח המושך וכוח המכריח נקרא כוח המכריח. אולי נהפך את השמות, ונקרא לכוח המכריח כוח המושך ולכוח המושך נקרא כוח המכריח? לפי איזה הבנה אנו מכנים את הכוח הזה בשם הזה ואת הכוח הזה בשם אחר? אולי אלו שני כוחות מושכים או שני כוחות

מכריחים שנלחמים זה בזה?

ועוד יש להתבונן בעניין זה, אם הכוח המכריח בשעת פעולתו יותר חזק מהכוח המושך, האם זה בעצם מכריח ומבטל את הבחירה שיש לאדם? או שגם בעת שפועל כוח המכריח עדיין באיזו בחינה מסוימת כוח המושך עדין ממשיך לפעול, או על כל פנים אפשר להפעיל אותו ולהתגבר על כוח המכריח?

ט] הכל גדל מן הארץ / ענפים / זרעו לכם לצדקה/ גדולה וכבוד - האם יש קשר בין דברי רבינו בתחילת התורה, שרבינו כותב שהכול 'גדל' מהארץ, למה שרבינו מזכיר אחר כך שהצדיקים הם כמו 'ענפים' שצומחים מהצדיק שהוא עפר, וכן ממשיך ואומר אחר כך שיש עניין לתת צדקה לצדיק, כי בזה שנותן צדקה הוא כביכול זורע בארץ, שאז אותה הארץ מצמחת כפל כפליים למי שזורע עליה.

ובסוף המאמר רבינו פונה לדבר על עניין הענווה מול עניין הגדולה והכבוד, וגם כאן אפשר להתבונן מצד הלשון האם יש איזה נקודה שבה הגדולה היא מלשון 'גדילה' כמו הענפים שגדלים מהארץ והפירות שצומחים כאשר זורעים במקום טוב, וכן לעניין הגדילה שמוזכרת בתחילת התורה 'שהכל גדל מן הארץ'.

ולסיכום: אנו רואים כמה וכמה בחינות של גדילה וצמיחה המוזכרים כאן במאמר, ויש להבין מה הקשר בין כל אותם עניני גדילה וצמיחה.

י] בעת אפך עשה בהם - הנה לפי דברי התורה, אנשי ענתות לכאורה הם בבחינת בני אדם שמרחיקים בדיבורם או במעשיהם מהצדיק.

ועל כן יש להתפלל, למה ירמיה קילל את אנשי ענתות ולא משך אותם על ידי הכוח המושך שהיה לו. שהרי לכאורה הם רצו לתת צדקה למי שהוא כן הגון.

ולפי זה יש להבין עוד, האם כמו שיש עני שאינו הגון, יש גם נותן (עשיר) שאינו הגון, שמהעשיר הזה הצדיק אינו רוצה לקבל צדקה, כי אם הוא ייתן לצדיק צדקה יתגבר יותר הכוח המכריח שלו ויהרוס כביכול את הכוח המושך של הצדיק?

יא] **כי משכן היה לו כוח להמשיך אלוקות למקום שהיה עומד שם** - האם המשכן רק ממשיך אלוקות או שהוא מושך גם בני אדם? שהרי בפסוק משכני אחריו נרוצה משמע שהוא מושך בני אדם?

וכן יש להבין מדוע המשכן צריך להמשיך אלוקות למקום שהוא עומד שם, הרי המקום זה הארץ והארץ עצמה יש לה כוח המושך, ובכלל זה לכאורה היא מושכת גם אלוקות, ולמה היא צריכה עזרה מהמשכן?

וכן יש להתבונן היכן השכינה נמצאת לפני שהיא נמשכה על ידי המשכן לתוך הארץ?

יב] **'משכני אחריו נרוצה', אחריו נרוצה דייקא כי כל מה שמתקרב יותר אליו הוא רץ ביותר** - ויש להבין בדברי רבינו ב' דברים: א' מהיכן רואים בפסוק שכל מה שהוא מתקרב אליו ביותר הוא רץ יותר? ב' מדוע הפסוק מתחיל בלשון יחיד (משכני) ומסתיים בלשון רבים (נרוצה)? וכן הקשה בליקו"ה נזקי שכנים ד' בסופו.

ועוד יש להתבונן בלשון הפסוק משכני אחריו, למה הפסוק מדבר בלשון 'אחריו' ולא בלשון משכני אליך נרוצה, וכביכול יש

כאן תיאור בפסוק של ריצה אחרי מי שבורח, כי הריצה אחרי מישהו היא כאשר אותו אחד שרצים אחריו בורח, ואם הוא לא בורח אז ראוי לקרוא לזה שהוא רץ 'אליו' ולא 'אחריו'.

יג] וכמובא במדרש שהמשכן הוא לשון משכון, שהוא משכון לישראל - הנה בדרך כלל כשיש משכון זה בעבור הלוואה, שהמלווה מבקש משכון שיהיה לו לביטחון אם הלווה לא יחזיר את ההלוואה, ולפי זה צריך להבין מיהו המלווה ומיהו הלווה (האם ישראל או הקב"ה), מהי ההלוואה, ומהו המשכון. ואם נאמר שה' נתן את המשכון כמשכון לישראל, מה ישראל הלווה לו שבעבור זה הוא נתן להם משכון?

ועיין שם במדרש עוד כמה וכמה עניינים שאין כאן המקום להרחיבם, ועל פיהם יוכל כל אחד להבין היטב את דברי רבינו.

יד] לא מרובכם חשק ה' בכם כי אתם המעט - ומבואר בדברי רבינו שישראל בעבור שיש להם שפלות ה' חושק בהם ונמשך אליהם להשרות שכינתו, ויש להבין אם כן מדוע צריך לבנות משכון, הלא ה' משרה את שכינתו בישראל לבד אפילו בלי משכון? וכן יש להבין מדוע הצדיק שהוא העפר צריך לבנות משכון אם הוא בעצמו עפר שמושך אליו אלוקות?

והנה בהמשך לאמור לעיל ולמבואר בדברי רבינו על המדרש שמהמשכון נקרא משכון, יש להבין שהרי המשכון נקרא משכון דווקא בגלל שהוא נחרב, ואם כן יש להבין מה נעשה עם השראת השכינה כאשר המשכון נחרב, האם היא מסתלקת לגמרי מישראל או שהיא שורה באופן אחר ומה רבינו מבאר בעניין זה?

ועוד יש להבין בעניין המשת האלוקות על ידי המשכון, שהרי עצם המשכת האלוקות למטה על ידי המשכון נדמית יותר לכוח

המכריח מאשר לכוח המושך, כי מפשטות דבריו הקדושים נראה, שהאלוקות אינה רוצה כביכול לרדת למטה כאשר ישראל חוטאים, ואדרבה היא נגעלת ממעשיהם כביכול, רק על ידי המשכן מושכים אותה (ומכריחים אותה) גם לשרות בישראל למרות חטאיהם, ומדוע רבינו קורא לזה כוח המושך?

טן] ויקם משה את המשכן ואחר לא היה יכול להקימו - הנה מבואר בתורה ובפירוש רש"י, שהקמת המשכן לא התאפשרה על ידי אף אחד בשל כובד הקרשים, והרי כובד הקרשים הוא רק בגלל שהארץ יש לה כוח המושך, שאם לא כך לכאורה אין שום כובד לשום דבר בעולם, ואם כן יוצא שהכוח של משה רבינו להקים את הקרשים הוא בשל יכולתו להרים ולהכריח את הקרשים ולהרחיקם מהארץ, ולא מצד כוח המושך שיש לו, ואם כן אנו רואים דבר פלא, שהצדיק שהוא כמו העפר, יש לו כוח המכריח. ועוד יותר מזה דבר פלא, שעם הכוח המכריח בעצמו הוא בונה את המשכן של כוח המושך שמושך אלוקות, האם זה לא סתירה מינייה וביה?

טז] וזה בחינת הכבוד הנאמר אצל המשכן, כמו שכתוב 'ונקדש בכבודי' וכמו שכתוב 'וכבוד ה' מלא את המשכן' - ומובא בהקדמת ליקוטי מוהר"ן וכן בכללים (כלל טז) שבכל מקום שרבינו מביא ב' או ג' ראיות לדבר אחד יש להתבונן לשם מה היה צריך ב' ראיות, האם לדבר אחד התכוונו או ללמדנו כמה דברים?

ועל פי כלל זה יש להבין כאן בתורה בעוד ב' מקומות שרבינו מביא ב' ראיות שבהסתכלות ראשונה זה נראה כמו ב' ראיות לדבר אחד. המקום הא' הוא בעניין המשכן וכול המושך שמביא גם את הפסוק משכני אחריו נרוצה וגם את המדרש רבה בעניין המשכן

והמשכון. ומקום ב' בעניין החשק של ה' דווקא בענווה שמביא
בתחילה את הגמרא בחולין על הפסוק לא מרובכם, וגם את הפסוק
אשכון את דכא.

לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

טעמו וראו כי טוב ה'

רשת כוללים וחבורות
ללימוד ליקוטי מוהר"ן בעין

kl046277313@gmail.com

נבחנים וזוכים

כלל לומדי התורה הנלמדת תורה ע' ויהי ביום השמיני

מוזמנים להשתתף במבחן אמריקאי שבועי לעידוד וחידוד הבקיאות והידע בתורה הנלמדת

פרטי ההגרלה:

המבחן יתקיים בעמדות "נדרים פלוס" בלבד, הפוזרים בבתי הכנסת ברחבי הארץ. בכל יום שלישי יעלה המבחן השבועי בנדרים פלוס, ויהיה ניתן לענות על המבחן משך כל השבוע. לאלה שעדיין לא נרשמו: מחפשים בנדרים פלוס את 'לטייל', נרשמים וממתנים 48 שעות לעדכון הפרטים במערכת, וממלאים את המבחן. מידי שבוע תיערך הגרלה על סך 100 ש"ל ל-4 זוכים, בין אלו שענו בהצלחה על 70% מהשאלות.

בהצלחה!
מערכת לטייל בתורתו

04-627-73-13
קו לסלסל בתורתו • טענמו וראו כי טוב ה'

**לטייל
בתורתו**

פרויקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

פי עקר הצדק הוא תורתו הקדושה (ליקוטי חר"ם שלוחן הים)

הוא לא יבין כיצד ללמוד תורה בלי ללמוד את ליקוטי מוהר"ן (ליקוטי חר"ם שלוחן הים)